

НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ

Изх. № 206/18.05.2015 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. №

date

КН-530-00-17
21.05/2015

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
КЪМ 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ
НА ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
КЪМ 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, №554-01-84 внесен на 29.04.2015 година.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,
УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

Във връзка с вношения на 29.04.2015 г. Законопроект със сигнатура 554-01-84 за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, Изпълнителния съвет на Националното представителство на студентските съвети представя на Вашето внимание следната позиция и мотиви:

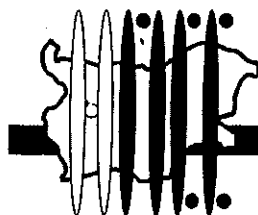
1. По смисъл и съдържание, законопроектът може да бъде квалифициран като "плагиатство" на вношения на 07.02.2014 г. от група народни представители от ПП АТАКА в 42-то НС законопроект, срещу който Европейският студентски съюз, Министерството на образованието и науката на Република България и НПСС вече се обявиха категорично против.

В този смисъл настоящият законопроект продължава недовършения от 2014 г. опит за директно политическо вмешателство в работата на независимия орган за студентско самоуправление.

В предходния парламент този опит за политически натиск върху студентското движение бе своеобразен прецедент в историята на академичната автономия от създаването на НПСС през 2000 г. насам. Настоящият законопроект превръща опасния прецедент в политически рецидив с идентични задкулисни мотиви, свързани с унищожаването на независимото студентско движение в България.

Желанието на вносителите на законопроекта да определят организацията на дейността на НЕЗАВИСИМ и национално представителен студентски орган, показва ясно техните порочни и несъвместими с конституционните основи на българската парламентарна демокрация законодателни намерения.

2. По същество текстът на законопроекта е изпълнен с поредица от фактологически грешки и показва остро непознаване на устройството на академичната система и системата на студентското самоуправление в частност. В този смисъл неговата единствена ценност се състои в това, че предоставя удачна възможност да бъдат запознати вносителите му с принципите и същността на устройството на националния студентски орган.

3. Още през 2014 г. ръководството и Общото събрание на Националното представителство на студентските съвети бяха принудени да сезират Европейския студентски съюз, състоящ се от националните студентски органи на всички страни-членки на ЕС и Европа, тъй като идентичните законодателни предложения – тогава и сега, противоречат на Хартата за правата на студентите, приета от Европейския студентски съюз (ЕСС) и ратифицирана в рамките на системата на студентското самоуправление в България.

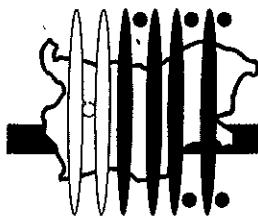
Позицията на ЕСС прилагаме и днес с уточнението, че по повод на настоящия политически рецидив бе взето решение да бъдат сезирани още представителите на ресорните дирекции и отдели в Европейската комисия, Съвета на Европа, членовете и ръководството на Европейския парламент.

Като единствен национален, независим и признат от академичната общност орган на студентското самоуправление в България, ние - представителите на ръководството на НПСС, не можем да не потърсим подкрепата на нашите европейски партньори и институциите на ЕС в ситуация, в която български парламентаристи заявяват откровеното си намерение да потъпкват устоите на академичното самоуправление в България чрез законодателна инициатива, която погазва на първо място вътрешните правилници на 51 студентски съвета в страната, и на второ - приетия с мнозинство от 34 студентски съвета действащ Правилник за организацията и дейността на НПСС.

Правилниците на студентските съвети на отделните университети са тези, които уреждат кой студент и при какви условия ще бъде изпратен да ги представлява в националния орган. Такава е практиката в Европейския съюз, такава е практиката и в целия демократичен Западен свят. Тези студентски разпоредби са част от общоуниверситетската нормативна уредба за академично самоуправление и те не подлежат на манипулиране чрез външен, силов, пък било то и законодателно-политически натиск. Всичко останало би било проява на партиен диктат, упражняван от политици срещу студенти, какъвто нашите колеги и приятели от Европейския студентски съюз не са наблюдавали в страна членка на ЕС от създаването на Европейския Студентски Съюз през 1982 г.

Що се отнася до вътрешния правилник на НПСС, съгласно който реализира своята дейност настоящият състав на Общото събрание и Изпълнителният съвет за мандат 2014 - 2015 г. – легитимно избрани и излъчени да представляват волята на националния студентски орган, политическото ревизиране, при това със задна дата, на която и да било разпоредба и решение на Националното представителство на студентските съвети в Република България като независимо, легитимно, обществено студентско движение, надминава представата ни за намеса в студентското самоуправление и граничи с потъпкването на Конституцията на Република България.

В съответствие с чл. 44 от КРБ правото на сдружаване на гражданите е конституционно прогласено и гарантирано. НПСС по своята същност представлява именно свободно сдружение на студентите, курсантите, докторантите и специализантите в Р България. В чл. 3 от Правилника му е регламентирано, че функционира на принципите на доброволност и равнопоставеност, а при осъществяването на своята дейност е независимо от държавните институции, политическите партии и обществените организации. НПСС е юридическо лице, което по своя статут и съдържание е приравнено на всяко едно юридическо лице с нестопанско цел, гражданско формирание или синдикат, които се създават с цел защита правата и законните интереси на гражданите. Националният орган се създава по силата на Закона за висшето образование, но той служи единствено и само за

юридическа обосновка на възникването му. По своя характер Националното представителство е независимо и необременено от политически конюнктири и се стреми към изграждането на свободна форма на сдружаване, неподвластна на преходни законодателни влияния и подчинена на вече цитирания по-горе основен принцип, прокламиран в Конституцията, а именно правото на свободно сдружаване на гражданите.

В подкрепа на този конституционен принцип са и мотивите на ТР № 2 от 12.02.2010 г. по Тълк. Дело № 4/2009 Г., ОСК на ВАС: „Правото на сдружаване на гражданите е конституционно прогласено и гарантирано от чл. 44 от Конституцията на Република България. Съгласно чл. 12, ал. 1 от Конституцията на Република България сдруженията на гражданите служат за задоволяване и защита на техните интереси. С чл. 19 от Конституцията на Република България е закрепена възможността за постигане на стопански и социален напредък чрез коопериране и други форми на сдружаване на гражданите и юридическите лица съгласно условията, създадени със закон. Приетите специални закони, регулиращи обществените отношения във връзка с осъществяването на стопанска дейност в различните отрасли, по изричен начин уреждат статута и правомощията на съответната браншова организация. Съгласно някои законови разпоредби браншовото сдружение представлява интересите на отрасъла като цяло (§ 1, т. 20 от ДР на Закона за туризма), учредява се като юридическо лице с нестопанска цел за защита на професионалните интереси на членовете си (чл. 42 от Закона за занаятите), има за цел представителство и защита на общите интереси на своите членове (чл. 7, ал. 4, т. 1 от Закона за енергетиката) и пр. Статутът и функциите на съсловните сдружения в някои стопански сфери са предмет на специална законодателна уредба (Закон за съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина, Закон за съсловната организация на магистър-фармацевтите и др.)“

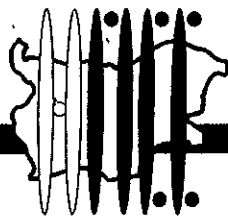
В една правова държава би било немислимо Парламентът да определя ръководството и начина на организация на един синдикат - било то работнически или студентски; на един браншов съюз - било то лекарски или университетски; на една независима обществена структура - била тя НПСС, БЧК, Съюзът на журналистите и пр.

В потвърждение на принципните ни мотиви за несъгласие с този силов политически акт, който е депозиран в деловодството на НС и поради който от наша страна ще бъдат сезирани всички национални и международни анти-дискриминационни органи, ръководството на НПСС е решено да отстоява принципната си позиция за ненамеса на политиците в начина на организация на дейността на националния студентски орган, най-вече поради факта, че подобни опити за намеса се реализират в момент, в който предстои стартирането на най-голямата реформа в системата на университетското образование в България, която ще засегне интересите на повече от 250 000 български студенти.

Осъзнаваме, че за част от политиците и ректорския елит, както и за техните присъдружни формирания (а сред тях се нареждат дори някои “студентски” лидери), сме нежелан участник в диалога и провеждането на университетската и общообразователна реформа поради ред причини, сред които само за последната година могат да се наредят следните обстоятелства:

(1) Фактът, че НПСС осъди държавата пред Комисията за защита от дискриминация и постигнахме решение за отмяна на незаконосъобразна държавна политика, която бе в ущърб на 50 000 български студенти;

(2) Фактът, че от НПСС първи разкрихме и се противопоставихме на случващото се в момента оръзване на предвидените средства за европейски стипендии и награди, което ще засегне десетки хиляди наши колеги;

(3) Фактът, че не подкрепихме и продължаваме да не подкрепяме друга нелепа законодателна инициатива на настоящия парламент за доживотно ректорстване, която се разглежда в момента;

(4) Фактът, че инициирахме скорошното провеждане на проверки по университети за начина на управление на студентските столове и общежития, въз основа на които проверки на мнозина недобросъвестни стопани бяха наложени предписания и глоби, целящи да доведат до подобряването на социално-битовите условия за студентите.

(5) Фактът, че от няколко месеца насам сме в процес на разработване на уникална за Европейския съюз Национална харта за качество в студентското самоуправление, чрез приемането на която ще въведем по партньорски, мрежови път интегриран стандарт за качество и общостен мониторинг на работата на органите на студентското самоуправление, вкл. на националния орган, чийто професионален стандарт потенциално би осветлил такива структури, които са подчинени на университетските си ръководства и бламират/не участват в работата и дневния ред на студентското движение – както по места, така и в национален план.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Осъзнаваме, че чрез внесената законодателна инициатива сме обект на хибриден политическо-ректорски опит за унищожаване структурата, персоналния състав и възможностите за издръжка на единствения независим национално представителен студентски орган в лицето на НПСС.

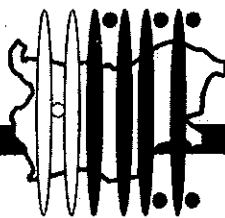
Осъзнаваме също така, че с цел легитимиране на този непочтен акт, към мотивите на инициаторите му ще бъдат „присъединени“ много подчинени на част от ректорския елит „студентски“ лидери.

Този мац вече бе игран в предходния парламент – 25 „студентски“ лидери подкрепиха с еднолично подписани и незаверени в мнозинството от случаите писма, чрез които подкрепиха вносителите на идентичния с настоящия проектозакон на ПП АТАКА. Същите дори участваха в пресконференция на ПП АТАКА тогава, а предполагаме и днес, макар под чуждо политическо „лого“.

За да демонстрират публично пародийния характер на своето действие тогава, въпросните „студентски“ лидери, които и днес ще бъдат въпрегнати в атаката срещу НПСС, бяха депозирали (публично достъпни и днес на сайта на НС) „ДЕКЛАРЦИИ“ – бланки (правени като под индиго) с идентично съдържание, изразяващо се в подкрепа на политическата агресия срещу НПСС, съставени с еднотипен текст и с една и съща правописна грешка в тяхното заглавие.

Осъзнавайки, че тази пародия, провеждана на гърба, на името и структурата на българския парламент, се повтаря днес, ние от НПСС заявяваме, че не се страхуваме, защото нашата дейност, резултатите от нея, и нашите позиции по всеки един въпрос от интерес за българския студент са явни. Ето защо прилагаме към позицията си резюме на отчет за изминалия мандат 2012 – 2013 г. на НПСС и резюме на отчет за 2014 г. Може да предоставям стотици страници с конкретни инициативи, проекти, кампании, становища, постигнати резултати – с цифри и факти.

На едно открито парламентарно заседание на Комисията по образование ще предоставим на народните представители и копия от практическия наръчник, който издадохме за ефективно управление на проекти, програми и стратегии във висшето образование, науката и иновациите. В него представяме приноса си по създаването на Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Стратегията за

интелигентна специализация на научните изследвания и иновации, различни университетски и национални програми.

Ако отсреща, от страна на тези, които водят атаката срещу НПСС, успеете да получите и 2-3 страници написан текст – позиция, становище, аргумент по какъвто и да било въпрос от интерес и в защита на студентския интерес, различен от темата „лидерство в НПСС“, ръководството на НПСС би се саморазпуснало.

Но ние знаем, и в доказателство на това ще покажем при необходимост, справки от заседанията на Общото събрание и работните комисии на НПСС, че онези, които се присъединиха към политическата атака днес и представиха становища против НПСС и в подкрепа Законопроекта, не участват и никога в последните години не са участвали активно в студентския живот, водени от лични мотиви, незадоволени лидерски амбиции за водачество в структурата на националния студентски орган и най-вече – поради нареждане от страна на някои университетски ръководства, които бламират политиките на НПСС поради това, че дейността ни се явява в ущърб на статуквото.

През последните дни се появиха в общественото пространство поредните противоречиви изказвания на същата тази група студенти, които за пореден път доказват тяхната тотална незаинтересованост към студентските проблеми и тяхното репаване. Изказването на твърдо мнение, че НПСС не се допитва до Студентските съвети при вземането на стратегически решения е поредното абсолютно невярно твърдение и в доказателство ще приложим информация за дневния ред на всички заседания на Общото събрание на НПСС от 2012 г. до сега, където ясно личат темите и проблемите, които са обсъждани. Имаме готовност да представим и справка с всички изпратени към Студентските съвети в България официални електронни писма със запитвания по актуални въпроси и (не)получените отговори.

В заключение,

За да не бъде позицията ни голословна, приложено ще намерите още конкретни мотиви, които изпращаме на Ваше внимание – текст по текст. Тези наши мотиви срещу приемането на коментирания проектозакон оборват заявените и разкриват истинските противоконституционни намерения на вносителите на законопроекта, свързани както с разпускането на легитимно излъчения от студентската общност персонален състав на независимата структура на НПСС, така и по-голямата амбиция за омаломощаване и разрушаване на организационната и институционална структура на Националното представителство на студентските съвети в Република България.

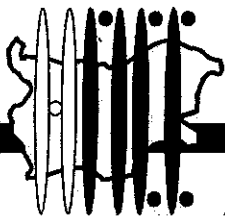
Настоящата позиция е единодушно приета на заседание на Изпълнителния съвет на Националното представителство на студентските съвети, а именно:

Ангел Георгиев
Шуменски университет
„Епископ Константин Преславски“

Иван Кузев
Национална спортна академия
"Васил Левски"

Яна Вангелова
Университет "Проф. д-р Асен Златаров"

Савина Добрева
Нов български университет

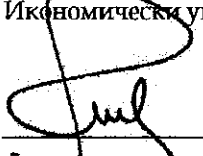

Събина Бодурова
Академия за музикално, танцово
и изобразително изкуство

Александър Тодоров
Медицински университет - Плевен

Георги Патриков
Икономически университет - Варна

Иван Прокопиев
Тракийски университет - Стара Загора

Йордан Христоков
Главен секретар на НПСС
Университет по библиотекознание
и информационни технологии

18 Май 2015 година
град София

г-р Ангел Георгиев
ПРЕДСЕДАТЕЛ

МОТИВИ

Във връзка с липсата на правна и логическа състоятелност в текстовете за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, засягащи устройството и дейността на НПСС

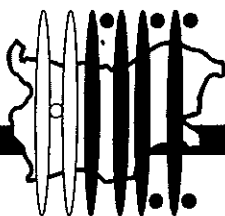
1. По отношение на предлаганите текстове, засягащи състава на ОС на НПСС:

§1. В чл. 73а се правят следните изменения и допълнения:

1. Аlineя 2 се изменя така: „(2) Националното представителство на студентските съвети се състои от председателите на студентските съвети на висшите училища или от членове на студентските съвети, на които с решение на съответния студентски съвет им е делегирано това право.“

и

§ 2. В срок до един месец от влизане на закона в сила Националното представителство на студентските съвети привежда състава си в съответствие с изискванията на този закон.

Възражения: Текстове имат лустрационен характер и са в противоречие с чл. 10 от Хартата за правата на студентите, приета от Европейския студентски съюз, където се казва че: *„Всички студенти имат право да участват свободно в законово признати организации. Студентите не трябва да търпят научни, финансови или правни последици, произтичащи от такова участие.“*

Първият текст, представен от вносителите на законопроекта, представлява класически пример за политическа практика, състояща се в законово ограничаване на правата на някои категории лица, в случая – на българските студенти (бакалаври, магистри, курсанти, специализанти и докторанти).

Промяната цели да попречи на всеки студент на съответното висше училище да се кандидатира и да бъде избран от студентския си съвет да представлява своя университет в националния студентски орган, ограничавайки групата от кандидати само до такива, членуващи в студентския съвет понастоящем.

Отбелязваме, че според досегашните разпоредби, записани в Правилника за дейността, организацията и структурата на Националното представителство на студентските съвети в Република България, съгласно чл. 8, ал. 2 от Правилника:

„Студентският съвет се представлява от един представител с право на глас, който е председателят или избран и делегиран писмено представител на Студентския съвет, и до двама представители с право на съвещателен глас в Общото събрание (ОС) на НПСС. Делегацията се удостоверява с уведомително писмо по образец и с писмен протокол от избора ѝ за представители в ОС на НПСС“.

Никой студентски съвет в страната не е ограничил кръга от свои студенти, които могат да се кандидатираат и да бъдат избрани чрез същия този студентски съвет, да представляват своя университет в националния орган.

Фактът, че делегацията се удостоверява с писмо по образец и писмен протокол от избора ѝ за представители в ОС на НПСС, гарантира, че тези представители представляват фактически своя Студентски съвет и още повече – гарантира, че представляват цялата академична общност на университета, тъй като писмото по образец следва да се подпише и от ректора на съответното висше училище преди делегацията да постъпи в националния орган.

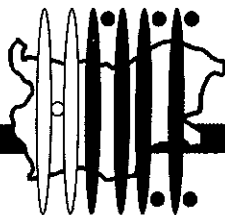
Всеки опит да се ограничи кръгът от избираеми студенти до тези, членуващи само в съответния студентски съвет, ще означава, че трябва да се осъществи грубо вмешателство не само в правилника на НПСС, но и в правилниците на съответните студентски съвети, които се утвърждават и от съответните академични съвети, а оттам и грубо вмешателство в работата на академичните съвети като органи за академично самоуправление.

Грубо вмешателство представлява и опитът за налагане на преразглеждане на вече легитимно излъчения състав на Общото събрание на НПСС за мандат 2014 – 2015 г. и избраното от ОС на НПСС ръководство в лицето на членовете на Изпълнителния съвет, представителите на КС и ОС на НПСС.

Така предложената промяна по същество вменява обратно действие по време на закона, което е недопустимо съгласно действащата съдебна теория и практика.

Нормативният акт, или негови отделни разпоредби, влизат в сила по общия ред, прогласен в чл. 5 ал. 5 от КРБ: *„Всички нормативни актове се публикуват. Те влизат в сила три дни след обнародването им, освен когато в тях е определен друг срок.“*

Общото правило за действието на закона е *занапред /ex nunc/*. Обратното действие на закона по принцип не е разрешено, с изключение на случаите, когато

изрична правна норма допуска това чл. 14, ал. 1 от ЗНА „Обратна сила на нормативен акт може да се даде само по изключение и то с изрична разпоредба.”

В този смисъл е и Решение № 427 от 6.01.2014 г. на ВКС по гр. д. № 1202/2013 г., IV Г. Отд. : „Действието на закона *занапред* (*ex tunc*) не се изчерпва с уреждането на правните последици на фактите, възникнали при действието на новата правна норма. *Занапред* действия и законът, който придава *занапред* правно значение или ново правно значение на факти, които са се осъществили преди влизането му в сила. Обратното действие на закона (*ex tunc*) се изразява в признаването на правни последици като възникнали преди влизането на закона в сила. Такова действие гражданският закон може да има само по изключение и то с изрична разпоредба съгласно чл. 14, ал. 1 ЗНА, освен ако урежда нова санкция или по-тежка санкция (чл. 14, ал. 3 ЗНА).”

По отношение на процесуалните закони, един новоприет процесуален закон се прилага и за висящите процеси, които по време на влизането му в сила не са били довършени. В този смисъл има обратно (ретроактивно) действие. Забраната за това действие се отнася само по отношение на материалните закони, освен ако изрично законодателят не е предвидил това.

В настоящия случай се касае за промяна, предвидена в материален закон какъвто е Закона за висшето образование. Никъде в текста на закона не е изрично уредено, че се предвижда същият да има обратно действие, не е споменато и как се уреждат висящите / заварени / положения. Считаме това за значителен законодателен пропуск, който следва да бъде надлежно уреден, като в противен случай, промените, които евентуално биха били приети, ще страдат от пороци, водещи до нищожност и недействителност на законовите разпоредби.

Отново изрично подчертаваме, че се противопоставяме срещу вменияването на обратна сила на действащия закон, което е допустимо само в изключителни случаи, какъвто не е дискутираният. Създаването на такава порочна практика би довело до значителни и неправомерни последици, които в голяма степен ще ограничат или увредят правата и законните интереси на гражданите.

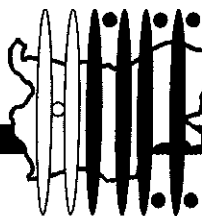
По същество и двата текста на вносителите са в колизия (противоречие) в изложените от тях мотиви на законопроекта, свързани:

“с условията за функциониране на НПСС и за по-добро изпълнение на възложената му от закона задача – да изразява и да отстоява интересите на студентите и докторантите”.

Не може като се ограничат конституционните права на 99,9 % от студентите и докторантите в България да бъдат избирани от съответния студентски съвет на съответното висше училище да представляват това висше училище в националния студентски орган, да се очаква и предполага, че същият този национален студентски орган ще има по-представителен характер и ще изразява и отстоява интересите на същите тези „лустрирани“ студенти и докторанти по-добре.

2. По отношение на предлаганите текстове:

2. Създава се нова ал. 3: „(3) Мандатът на членовете на Националното представителство на студентските съвети е 2 години с право да бъдат преизбирани

за още един мандат независимо от преминаването в друга образователно-квалификационна степен или в друго висше училище. Мандатът се прекратява с прекратяване на членството в студентския съвет, а за делегираните членове на студентските съвети – и по решение на съответния студентски съвет.”

Възражения: Мандатността на органите на управление на националния орган се определя чрез Правилника за дейността, организацията и структурата на Националното представителство на студентските съвети в Република България. Съгласно него има ограничения само за изборността на представителите в ИС на НПСС, които се избират директно за такива от Общото събрание, с което се гарантира, че ръководството на организацията подлежи на постоянно обновяване. Т.е. и към момента има ограничение в мандатността, което се прилага спрямо членовете на ръководството на НПСС.

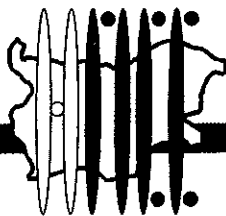
Що се отнася до членовете на Общото събрание на НПСС обаче, нима за членовете на Общото събрание на конкретно висше училище да има ограничения? А членовете на Академичните съвети? В случая става въпрос за конституционно право да бъдеш избран – но не на ръководна позиция, а на представителна такава – представителна за определена общност, каквато в случая е университетската, студентската. И в този смисъл действащите разпоредби, по които се води НПСС в практиката си, са съобразени с академичната практика във всички висши училища в страната, където НЯМА ограничение що се отнася до броя на мандатите в Общото събрание на съответния университет или в неговия Академичен съвет.

И все пак, и понастоящем, съставът на представителите с право на глас в ОС на НПСС може да се обновява (и се обновява) постоянно в рамките на мандата на органа, съгласно чл. 12, ал. 4, което е допълнителен механизъм за гарантиране динамиката в персоналия състав на ОС, измежду чиито представители се избира председателят на ИС и председателят на ОС веднъж на всеки две години, заедно с останалите органи на НПСС.

Общото събрание на НПСС, състоящо се от представителите на всички висши училища в страната, което съгласно чл. 14, ал. 1 от Правилника „Приема, изменя и допълва правилника на НПСС с мнозинство не по-малко от 2/3 от присъстващите членове с право на глас, които са не по-малко от 1/2 от списъчния състав на ОС, отговарящи на чл.12, ал.(1), т.1 и ал.(3) и (4), и на чл. 10, ал.(1). т. 4” е счело с необходимата степен на представителност, заложена по правилника, че изброените по-горе условия са необходимите и достатъчни гаранции за развитие на персоналия и ръководен състав на организацията и осигуряване на приемственост в работата на НПСС.

Приемането на законодателни инициативи, които погават волята на Общото събрание на студентските съвети и чл. 11 от Хартата за правата на студентите, приета от Европейския студентски съюз – “Всички студенти имат право да участват в управлението на всички органи за вземане на решения и форуми, свързани с образованието им, пряко или чрез демократично представителство”, е неприемливо за принципите на автономията на студентското и академично самоуправление. Още повече, че действащите принципи, изведени по независим път от страна на националния студентски орган, са съобразени към днешна дата с духа на постоянно обновление в органите на самоуправление, което е видно от посочените по-горе обстоятелства.

Прекратяването на мандат на членове на ОС на НПСС, поради изтичането на мандатът им в рамките на ОС на съответното висше училище, по същество представлява юридически нон-сенс, защото тези студенти са излъчени в ОС на НПСС да представляват своя университет и своите колеги съобразно мандата на националната

организация, който не е в никаква взаимовръзка с началото и края на мандата на съответния студентски съвет. Нещо повече - 51 висши училища имат 51 различни начала и краища на мандатите на техните студентски съвети. Опитът да се структурира функциониращ мандат на НПСС, обвързан с тези 51 различни мандата по места, де факто и де юре е невъзможен.

3. По отношение на предлаганите текстове, засягащи финансово-правни аспекти от дейността на НПСС:

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Националното представителство на студентските съвети е юридическо лице. Приходната част на бюджета му се формира от членски внос под формата на отчисления в размер 3 на сто от бюджетите на студентските съвети. Дейността на Националното представителство може да се финансира и с допълнителни средства от бюджетите на студентските съвети на проектен принцип, както и чрез постъпления от дарения, спонсорство и други допустими от законодателството на Република България източници.“

4. Създава се нова ал. 5:

„(5) Правото на глас в Националното представителство на студентските съвети не е обвързано от заплащането на членския внос.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 6 и в нея се създава т. 5: „5. ежегодно публикува на официалната си интернет страница бюджета си и подробен отчет за извършените разходи.“

6. Досегашната ал. 5 става ал. 7 и в нея думите „ал. 3“ се заменят с думите „ал. 4“.

7. Досегашната ал. 6 става ал. 8 и в нея:

а) след думата „одитират“ се добавя „ежегодно“;

б) създава се изр. 2:

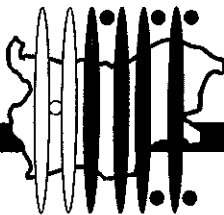
„Резултатите от одита се публикуват на официалната интернет страница на Националното представителство на студентските съвети.“

Възражения:

Що се отнася до промяната в досегашната ал. 3, която става ал. 4, и засяга намаляването на отчисленията от бюджетите на Студентските съвети, които се правят ежегодно за осигуряване независимото функциониране на Националното представителство на студентските съвети в Република България (от сегашните 10 % на 3 %) - посоченото от вносителите на закона като аргументация на предложението им, намираме за обратно на логиката, разума и фактическите обстоятелства на средата.

На първо място, от страна на вносителите няма представен анализ относно въздействието от намаляването на бюджета върху фактическата възможност на националния орган да изпълнява задачите, които са му отредени по силата на Закона за висше образование, а именно - да представлява и защитава интересите на българските студенти.

Ръководството на НПСС смята, че тази законодателна инициатива, която ще рефлектира в над 70 % редуциране на потенциално генерирувания годишен бюджет на националния орган (който по счетоводни данни от последните 3г. е приблизително 83 000 лв. годишно), ще постави НПСС в невъзможност да организира своята дейност, съгласно възложеното по закон.

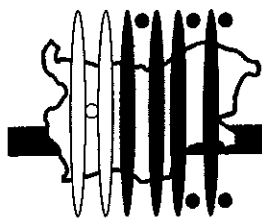

Няма как ефективно да бъде защитен студентският интерес, ако органът за защита на този интерес не е в състояние да организира по независим път единствените общонационални студентски форуми и мероприятия за обмяна на идеи и опит в системата на студентското самоуправление и общо академичната среда, за колаборация, за отличаване на работещите практики, за развитие на капацитет и умения, каквито са Националният Летен Университет, Националният Зимен Университет, Националният проект „Студент на годината“, Националният проект „Носители на просвета“, националните конференции „Образование-Бизнес“ и други подобни форуми, които освен че се явяват уникални по рода си, имат създадена успешна и неупорена до момента традиция и ефективност.

В действителност партньорите на НПСС от институционалния, неправителствен и бизнес сектор проявяват (макар и не винаги) добрата воля да подкрепят частично националния студентски орган във финансовото и логистично осигуряване на част от инициативите от календарния план на НПСС, но тази тяхна воля не представлява задължение, нито отменя НПСС в неговата отговорност да се грижи за осигуряването на дейността си - ангажимент както от организационно, така и от ресурсно естество. Нещо повече - целенасочени законови промени в насока поставянето на НПСС в зависимост от университетски или институционални органи, що се отнася до осигуряването на финансирането на националния студентски орган, поставя под основателно съмнение независимостта на НПСС и резултатите от работата му в защита на студентския интерес. Следователно, подобно обстоятелство - възможността за набиране на средства от страна на НПСС по други начини и форми, различни от внасянето на годишни членски отчисления от страна на всеки студентски съвет, не може да бъде основание за преосмисляне логиката на Закона за висшето образование, която в тези отчисления от 10% съзира осигуряването на необходимите, но не и непременно достатъчни средства за гарантиране съществуването и функционирането на един активен, независим национален студентски орган за представителство. Бюджета на НПСС е съпоставим с този на националната студентска организация на Македония, но в някои случаи е по-малък сравнен с този на организациите на другите Балкански държави, а сравнен с този на страните членки от Европейския съюз е драстично по-малък.

На второ място, твърдението, че „Националното представителство може да се финансира и с допълнителни средства от бюджетите на студентските съвети на проектен принцип“, граничи с научната фантастика. Точно обратното - НПСС чрез своя годишен бюджет може да подкрепя (и има практиката да подкрепя) имплементацията и мултипликацията на успешни студентски проекти по университети и университетски центрове. Самите студентски съвети, обаче, не могат и не генерират на проектен принцип допълнителен финансов ресурс към бюджета на националната организация, най-малкото поради липсата на законов регламент, позволяващ това - студентските съвети не са самостоятелни юридически лица и в противовес на тяхната формална независимост от ректорските ръководства, те не могат да разполагат самостоятелно с бюджетите си.

Що се отнася до създаването на нова ал. 5, касаеща временната загуба на право на глас в Общото събрание на НПСС, трябва да изясним на вносителите на проектозакона, че към момента тази норма се прилага в онези случаи, в които дадени студентски съвети не изпълняват законово си задължение, каквото е разписано в ЗВО, а именно - да отчисляват средства в размер на 10 % от бюджета си за формиране бюджета на националния студентски орган. Трябва да направим, също така, важното уточнение, че тази практика е възприета по напълно легитимен път още през 2008 г.,

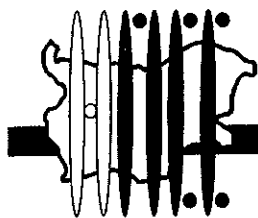
съгласувана е с тогавашното ръководство на МОН и е одобрена с мнозинство от 36 студентски съвета. Препотвърдена е отново с мнозинство от 34 студентски съвета през 2012 година при приемането на настоящия Правилник за организацията и дейността на НПСС.

Нещо повече – тази норма, този текст, уреждащ елемент от работата на Общото събрание на НПСС, е взаимстван от Правилника на Европейския студентски съюз, където е разписано, че всеки национален студентски орган – член на ЕСС, има право на глас в Общото събрание на ЕСС, но може да загуби временно това си право в случай на неизпълнение на задълженията си по линия на отчисляването на годишния си членски внос за формиране на бюджета на общоевропейската студентска организацията.

Ето защо категорично не приемаме така направеното предложение за изменение на ЗВО – защото настоящия правилник на НПСС е напълно в духа на най-добрите традиции и практики на Европейския студентски съюз, където се прилага реципрочно отношение спрямо националните студентски органи, които не изпълняват своите уставни задължения. В българския случай, дори, при неплащане на членски внос, става въпрос не просто за неспазване на уставни задължения от страна на отделни недобросъвестни студентски съвети и/или университетски ръководства (които нееднократно спират този процес), но и за нарушение на законово положение – става въпрос за неспазване на Закона за висшето образование. Ето защо тази норма, заложена в правилника на НПСС, която урежда временната загуба на право на глас в ОС на НПСС, се явява като единствен стимулатор, който да мотивира онези студентски съвети, респективно университети, които нарушават Закона за висшето образование в частта му относно формирането на бюджета на НПСС, да изпълнят своите законови задължения и да преведат своите задължителни отчисления за формиране бюджета на националния студентски орган. При липсата на подобна норма мнозинството студентски съвети, които коректно изпълняват задълженията си съгласно ЗВО, ще бъдат неравнопоставени – с повече отговорности и ангажименти към националния орган, но с права, равни на тези, които нарушават/не спазват закона.

По сходен начин са уредени членствените правоотношения в други форми на браншови организации, т.нар. свободни професии, където също членството възниква на базата на свободно изразена воля. В адвокатските колегии, при нотариусите, частните съдебни изпълнители и архитектите право на глас в Общото събрание на организацията /която наподобява структурата на едно сдружение/ имат тези членове, които са изпълнили задължението си за заплащане на месечна членска вноска. Упражняване правото на глас е взаимосвързано с отговорността и задължението за плащане на установената вноска и не може да бъде реализирано, в случай, че е налице изискуемо парично задължение. Така установената практика е валидна за всеки тип сдружение, синдикат или юридическо лице с нестопанска цел, тъй като гарантира съпричастността на членовете към взетите решения и е начин за валидиране на участието им в съответното формиране.

Що се отнася до промените по отношение одитирането и финансовия контрол върху дейността на НПСС, макар и да не сме принципно против тези нови законодателни текстове – единствените, които не будят съмнение за природата на този проектозакон като „закон срещу организацията и личността“, а говорят за принципност в законодателната инициатива, смятаме, че не се налага приемането на конкретна законодателна инициатива, тъй като и според досега действащата административна практика, възприета в организацията, изпълнението на бюджета се публикува, заедно с годишния отчет за дейността на организацията, на нейната

официална страница на адрес: www.npss.bg, а одитите, осъществявани от Сметната палата, се публикуват на нейната интернет-страница (макар че пре-публикуване на сайта на НПСС не е било отказвано). Изпълнението на бюджета се изпраща и на вниманието на Националния статистически институт.

В допълнение, за да се разобличат скритите внушения на вносителите на проекта за изменение и допълнение на ЗВО за липсата на достатъчно воля за прилагането на прозрачни регламенти в дейността на НПСС, следва да се отбележи, че в рамките на мандатната програма на ръководството на НПСС за мандат 2014 - 2015 е заложено да се създаде система от общи критерии и стандарти за качество в студентското самоуправление, вкл. за публичност и прозрачност в дейността на органите на самоуправление, които да бъдат прилагани както от националния студентски орган, така и от студентските съвети по места, тъй като са единици онези съвети, които имат подробни отчети за работата си през годината, вкл. финансови, достъпни онлайн. Важно уточнение е, че подобен вътрешно-системен стандарт за качество, който ще подлежи и на външен одит, няма към момента нито по отношение управлението на висшите училища в страната, нито по отношение съвета на техните ръководители и в този смисъл НПСС се явява водещ иноватор в качествено отношение.

Изработването и приемането на стандартите е заложено да се осъществи и в духа на разработваната в момента Стратегия за висшето образование, по която НПСС активно представлява студентската общност с обобщени предложения от над 35 висши училища в страната, и в този смисъл внесените предложения за промени по законопроекта представляват грубо и неkoordinирано политическо вмешателство в един процес, който вече протича в рамките на академичната система, иницииран от страна на самите студенти.

Не на последно по значение място, трябва да се отбележи, че в рамките на мандат 2012 - 2013 на НПСС, организацията демонстрира висок стандарт по отношение на достъпността и отвореността ѝ спрямо академичната и широка общественост.

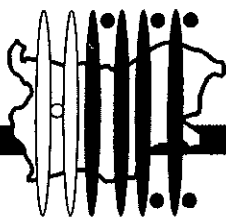
Поддържат се: пълен документен архив на организацията; канали за комуникация във всички социални мрежи; общодостъпно виртуално деловодство с информация за общите събрания; отчети на ръководството на всяко тримесечие пред членовете на общото събрание; „дни на отворените врати“ в редица университетски центрове с изнесени приемни и разпространение на информационни материали за организацията, студентските политики в България и Европа; изнесени заседания на Изпълнителния съвет; срещи със студентски съвети по места, медии, младежки организации по общини и ред други, подробно описани в отчета за дейността на организацията.

Надяваме се с тези си изчерпателни уточнения и допълнения, в подкрепа на нашите мотиви СРЕЩУ така направените предложения за изменение и допълнение на ЗВО, да сме убедили политическите лица и широката общественост ДА НЕ подкрепят този опит за политическо вмешателство в работата на независимото Национално представителство на студентските съвети в Република България.

Към настоящите мотиви се прилагат следните документи:

1. Правилник за дейността, организацията и структурата на Националното представителство на студентските съвети в Република България, от който става видна волята на студентските съвети в страната, що се отнася до начина им за обща работа и взаимодействие помежду им.

2. Резюме на отчет за дейността на НПСС за мандат 2012 - 2013 година и резюме на отчет за дейността на НПСС за 2014г.

3. Всички подготвени, представени и защитавани пред компетентните органи позиции и становища на НПСС от 2012 г. до сега, в т.ч. Декларация с конкретни позиции и искания на националната студентска общност, представлявана от НПСС.

4. Информация за съдържанието на обсъждания дневен ред на всяко заседание на Общото събрание на НПСС от 2012 г. до сега.

5. Мандатна програма на председателя на НПСС за мандат 2014 – 2015, от която става видна насоката за развитие на националната организация съгласно волята на българските университети, изразена посредством техните представители в ОС на НПСС.

6. Становище на Европейския студентски съюз от 27.02.2014 г.

7. Становище на МОН № 0101-27/14.03.2014 г.

8. Законопроект за изм. и доп. на ЗВО на ИП Атака от 07.02.2014/№ 454-01-16.